

Εμφύλιος ξανά; 'Η Γ' Παγκόσμιος;

Ο Αβραάμ Λίνκολν είναι ταυτισμένος με την κατάργηση της δουλείας. Όταν εξελέγη το 1860, με το κόμμα των Ρεπουμπλικανών, όλοι γνώριζαν τις πεποιθήσεις του. Ωστόσο, η αρχή της προεδρίας του δεν συμβαδίζει απολύτως με αυτά που ξέρουμε σήμερα.

Παρενθετικά να πούμε εδώ ότι για πολλά χρόνια, μέχρι την έλευση του Ρούζβελτ το 1933, το Δημοκρατικό Κόμμα ήταν ταυτισμένο με τον Νότο, με τη συντήρηση δηλαδή, ενώ, αντιθέτως, το Ρεπουμπλικανικό ήταν ταυτισμένο με τον Βορρά, με έναν κοσμοπολιτισμό. Σήμερα ισχύει περίπου το ακριβώς αντίστροφο, αν και οι γενικεύσεις είναι επικίνδυνες. Μετά τον Ρούζβελτ, τον Κένεντι, τον Κλίντον, τον Ομπάμα, πάντως, οι Δημοκρατικοί κρατούν γερά τα σκήπτρα μιας πιο φιλελεύθερης Αμερικής.

Ο Λίνκολν ανέλαβε την προεδρία το 1860 και ο λεγόμενος

ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ
ΤΟΥ ΗΛΙΑ ΜΑΓΚΛΙΝΗ

Βαθύς Νότος αποσχίστηκε (το είδαμε χθες). Αρχικά, πίστεψε πως επρόκειτο για μπλόφα, «μέσο πίεσης για καλύτερους όρους συμβιβασμού με τον Βορρά», όπως τονίζει ο Τζέιμς Γουέστ Ντέιβιντσον στη «Μικρή ιστορία των Ηνωμένων Πολιτειών» (μτφρ.: Ανδρέας Παππάς, εκδ. Πατάκη).

Έτσι, για να κατευνάσει τα πνεύματα, δεσμεύτηκε ότι θα τηρούσε αυστηρά τον νόμο περί φυγάδων σκλάβων. «Μάλιστα, υποστήριξε ακόμα και τροπολογία του Συντάγματος που εγγυόταν ότι η δουλοκτησία δε θα καταργούνταν ποτέ στις πολιτείες όπου ίσχυε». Γνωρίζοντας την κληρονομιά που άφησε ο Λίνκολν, ο πολιτικός αυτός ελιγμός φαντάζει αδιανόητος σήμερα.

Αλλά η πολιτική, ως γνωστόν, είναι μια τέχνη συμβιβασμών.

Ο Λίνκολν πίστευε, όχι αβάντισμα, ότι οι περισσότεροι Νότιοι δεν επιθυμούσαν τη διάλυση της Ένωσης παρά μόνον οι εύποροι δουλοκτῆτες. Όταν ορκίστηκε τον Μάρτιο του 1861, οκτώ πολιτείες που τάσσονταν υπέρ της δουλείας στον Νότο δεν είχαν αποφασίσει αν θα αποσχιστούν ή όχι. Καθώς όμως περνούσε ο καιρός και συνειδητοποιούσε την αδιαλλαξία της άλλης πλευράς, κάθε σκέψη για συμβιβασμό εκ μέρους του υποχωρούσε.

Όταν πια τον Απρίλιο του 1861, ο Τζέφερσον Ντέιβις, πρόεδρος της Συνομοσπονδίας, διέταξε να βομβαρδιστεί το Οχυρό Σάμτερ στο λιμάνι του Τσάρλεστον, ο Λίνκολν δεν είχε

άλλη επιλογή παρά να μιλήσει για εξέγερση. Κάλεσε στα όπλα 75.000 άνδρες, με σκοπό να την καταστείλουν. Τότε, οι Νότιοι συσπειρώθηκαν με τους εύπορους δουλοκτῆτες. «Ο Λίνκολν μάς συσπειρώσε να απωθήσουμε τους εισβολείς ή να πεθάνουμε», δήλωσε κάποιος. Η Βόρεια Καρολίνα, το Τενεσί, το Αρκανσο και η Βιρτζίνια εντάχθηκαν επίσης στη Συνομοσπονδία. «Ο Εμφύλιος Πόλεμος είχε ξεκινήσει», γράφει ο Ντέιβιντσον. Εληξε το 1865 με νίκη των Βορείων, αλλά με τεράστιο τίμημα σε αίμα.

Στο συλλογικό τραύμα του εμφυλίου έχει επενδύσει πολλάκις στη ρητορική του ο Τραμπ. Το έχει τραβήξει ακόμα παραπέρα: αν πτηθεί στις 5 Νοεμβρίου, είχε δηλώσει, θα γίνει ο Γ' Παγκόσμιος Πόλεμος.

Η Αμερική βιώνει ξανά ένα δικασμό. Το στοίχημα των εκλογών της Τρίτης δεν αφορά όμως μόνον αυτήν.